

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP
INTERNATIONAL SCIENTIFIC MEETING

100-TA OBLJETNICA ROĐENJA AKADEMKINJE
VANDE KOCHANSKY-DEVIDÉ

100th BIRTH ANNIVERSARY OF VANDA
KOCHANSKY-DEVIDÉ, FULL MEMBER
OF ACADEMY

KNJIGA SAŽETAKA / ABSTRACTS
Zagreb, 9. – 11. travnja 2015. / 9th – 11th April 2015

Zagreb, 2015.

References

- SREMAC, J., JURKOVŠEK, B., ALJINOVIĆ, D. & KOLAR-JURKOVŠEK, T. (2014): Upper Permian (Lopingian) sponges of the Vojsko plateau (Slovenia). – 4. Slovenski geološki kongres, Ankarana 8.–10. oktobar 2014., Zbornik povzetkov, 66–67.

ODGOVOR BIOTE NA STRESNE DOGAĐAJE U SREDNJEM I GORNJEM PERMU PALEOTETHYSA – PRIMJER VELEBITA

BIOTIC RESPONSE TO ENVIRONMENTAL STRESS IN MIDDLE/LATE PERMIAN OF THE PALAEOTETHYS – VELEBIT EXAMPLE

Ana Šimičević^(a), Jasenka Sremac^(b) & Darko Španić^(c)

^(a) Francka Lisice 4, HR-23 000 Zadar, e-mail: anasimicevic@yahoo.com

^(b) Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geološki odsjek – Geološko-paleontološki zavod, Horvatovac 102a, HR-10000 Zagreb

^(c) INA, Industrija nafte d.d., Lovinčičeva 4, HR-10000 Zagreb

Ključne riječi: biotička kriza, srednji/gornji perm, mikrofosili, organski facijes, Velebit
Key words: biotic crisis, Middle/Late Permian, microfossils, organic facies, Velebit Mt.

Stabilno razdoblje ranog i srednjeg perma u Paleotethysu prekinuto je stresnim događajem na granici guadalupij – lopingij (G-L). Biota je imala kratak period za oporavak i prilagodbu novim uvjetima: preživjeli su oportunisti, a specijalizirani organizmi, kao što su velike fuzulinide, su izumrle i nikada se više nisu oporavile. Novi stresni događaj na granici perm – trijas (P-T) doveo je do najvećeg izumiranja u poznatoj povijesti Zemlje.

Stresni događaji na granici G-L i P-T ostavili su zapis u stijenama diljem Paleotethysa, pa tako i na Velebitu (Hrvatska) (SALOPEK, 1942; KOCHANSKY-DEVIDÉ, 1964; SREMAC, 1991; ŠIMIČEVIĆ & SREMAC, 2014).

Detaljno snimljeni stup kroz tamnosive dolomite i vapnence srednjeg i gornjeg perma uz cestu Brušane – Baške Oštarije upućuje na višestruke oscilacije morske razine i povremene biotičke krize. Mali bentos (tzv. krizni taksoni) najbolje je podnio promjene, te su se namnožile glomospire i earlandije, uz nešto globivalvulina i primitivnih miliolida (*Hemigordius* sp.). Među vapnenačkim algama krizu su jako osjetile dasikladalne alge (npr. *Mizzia*), dok su gimnokodijaceje prisutne na istraživanim profilima sve do granice s trijasom.

Na odabranim uzorcima istraživanog profila sa stresnim epizodama napravljena je i laboratorijska analiza organske tvari. Rezultati pokazuju da se radi o termički izmijenjenoj amorfnoj organskoj tvari (mikrinitu) visoke termičke zrelosti. Korelacijom

sa susjednim područjima vidi se da su materijali odabranog profila siromašniji organskom tvari i manje termički zreli od okolnih profila.

Literatura

- KOCHANSKY-DEVIDÉ, V. (1964): Karbonske i permske fuzulinidne foraminifere Velebita i Like – srednji i gornji perm. – Acta Geologica 5, 35, 101–136.
- SALOPEK, M. (1942): O gornjem paleozoiku Velebita u okolini Brušana i Baških Oštarija. – Rad Hrv. akad. znan. umjetn., 274, 218–272.
- SREMAC, J. (1991): Zona *Neoschwagerina craticulifera* u Srednjem Velebitu (Zone *Neoschwagerina craticulifera* in the Middle Velebit Mt. (Croatia, Yugoslavia). – Geologija, 34, 7–55.
- ŠIMIČEVIĆ, A. & SREMAC, J. (2014): Ciklička sedimentacija na rubu morskog šelfa za vrijeme srednjeg i gornjeg perma u centralnom dijelu Velebita (Hrvatska). – XVI Srb. geol. kongr., Donji Milanovač, 22.–25. maj 2014., Zbornik, 49–53.

PRVI NALAZ RIBE-KIRURG U MIOCENSKIM NASLAGAMA MEDVEDNICE

FIRST RECORD OF THE SURGEONFISH FROM THE MIOCENE DEPOSITS OF MT. MEDVEDNICA

Kristina Tripalo^(a), Sanja Japundžić^(b), Jasenka Sremac^(c) & Marija Bošnjak Makovec^(b)

^(a) Šestinski vrh 43a, HR-10000 Zagreb, e-mail: ktripalo@gmail.com

^(b) Hrvatski prirodoslovni muzej, Demetrova 1, HR-10000 Zagreb

^(c) Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geološki odsjek – Geološko-paleontološki zavod, Horvatovac 102a, HR-10000 Zagreb

Ključne riječi: Acanthuridae, baden, miocen, Medvednica, centralni Paratethys

Key words: Acanthuridae, Badenian, Miocene, Mt. Medvednica, Central Paratethys

Na jugozapadnom dijelu Medvednice, na lokalitetu Dubravica nedaleko špilje Vaternice, vidljiv je profil u sedimentnim stijenama miocena ukupne debljine 11,5 m. Uže istraživano područje pripada prema KOCHANSKY (1944) "Doljanskom razvoju" miocena.

U bazi profila trijaski su dolomiti, na kojima transgresivno slijede badenske naslage (KOCHANSKY-DEVIDÉ & BAJRAKTAREVIĆ, 1981; VRSALJKO et al., 2006). U sivom laporu iz središnjeg dijela profila pronađene su brojne foraminifere, školjkaši, mahovnjaci, ostrakodi te ostaci ježinaca i spužvi. Među nađenim mikrofosilima je i jedan dobro očuvan zub ribe, za koji je utvrđeno da pripada porodici Acanthuridae ("ribe-kirurzi"). Ove ribe danas žive u subtropskim i tropskim ekosustavima, osobito na i oko koraljnih grebena (SORENSEN et al., 2013). Miocenske Acanthuridae u Hr-